

PM 2015:214 RI+VIII (Dnr 809-1719/2015)

Borgmästaravtal om åldersvänliga miljöer

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Stockholms stad ansöker om att gå med i borgmästaravtalet för åldersvänliga miljöer (European Covenant on Demographic Change) från och med 7 december 2015.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård och Clara Lindblom anför följande.

Ärendet

Den 7 december 2015 lanseras ett borgmästaravtal för åldersvänliga miljöer. Genom att ansluta sig till borgmästaravtalet tar staden en tydlig ställning i frågan om att åldersvänliga miljöer är viktiga för samhället. Genom borgmästaravtalet får staden tillgång till nätverk, kunskap och konkreta verktyg till att utforma handlingsplaner anpassade till den egna organisationen. Arbetet med att skapa åldersvänliga miljöer bedöms leda till en ökad medvetenhet kring åldersperspektiv inom respektive nämnd/förvaltning/organisation.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret i samråd med äldreförvaltningen.

Mina synpunkter

Den demografiska utvecklingen som vi har framför oss delar vi med många andra länder. För att möta morgondagens behov av äldreomsorg behöver verksamheten hela tiden utvecklas och då är internationella samarbeten och utbyten av goda exempel en viktig del.

Att skapa åldersvänliga miljöer är en effektiv metod att förebygga behovet av vård och omsorg av äldre. Dessutom leder det till att vår stad blir mer tillgänglig för alla.

Vi ställer oss därför positiva till att staden ansluter sig till borgmästaravtalet om åldersvänliga miljöer. Genom att vi ansluter oss åtar sig staden att kartlägga behoven och utforma tvärspektoriella handlingsplaner för sina respektive verksamheter, sätta mål samt planera hur arbetet på sikt ska kunna följas upp och utvärderas. Vi hoppas att detta arbete leder fram till att frågan om åldersvänliga miljöer blir en fråga för

stadens samtliga nämnder och bolag samt att äldre människor i större utsträckning involveras i utvecklingsarbetet.

Vi ser gärna att staden blir medlem i samband med lanseringen den 7 december 2015 och i och med det blir en av grundarna till avtalet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Stockholms stad ansöker om att gå med i borgmästaravtalet för åldersvänliga miljöer (European Covenant on Demographic Change) från och med 7 december 2015.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 26 november 2015

KARIN WANNGÅRD

CLARA LINDBLOM

Bilagor

1. Broschyren "What are Age-Friendly Environments"
2. Preliminärt program till lansering 7 december 2015
3. Preliminärt program till lansering 8-9 december 2015
4. Stadgar (Articles of Association)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Att stödja ett aktivt och hälsosamt åldrande i Europa, bland annat genom upprättandet av ett borgmästaravtal, ser vi i grunden som positivt. Det är också välkommet att involvera äldre i arbetsprocessen med att skapa åldersvänliga miljöer dels för att äldre ska kunna påverka deras situation och dels för att ge ett allsidigt underlag till processen. Att öka kunskapen och medvetenhet kring åldersperspektiv genom utbyte, erfarenheter samt skapandet av innovativa lösningar är bra. Däremot är vi av den uppfattningen att Stockholms stad i huvudsak bör kunna hantera och arbeta med dessa frågor inom ramen för den egna verksamheten snarare än att ingå ytterligare avtal som i praktiken innebär mer byråkrati snarare än reella förändringar för den enskilde brukaren.

I ärendet fastställs heller ingen summa för kostnaden att ansluta sig till ett borgmästarval. Förvaltningen har endast uppgett en hypotetisk summa för medlemskapet och det är fortfarande frågetecken kring om bidrag kommer att ges från kommissionen för ett sådant uppdrag. Vi anser dock att underlaget avseende stadens kostnader och hur mycket finansiering som krävs för att kunna upprätthålla det som staden åtar sig att göra är bristfälligt och hade gärna sett en mer precis och grundlig beskrivning.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö och Lars Jilmstad (alla M), Lotta Edholm (L) och Karin Ernlund (C) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Äldrenämnden är tillsammans med 28 andra projektpartners med i *Thematic Network Innovation for age-friendly environments in the European Union (AFE-INNOVNET)*. *AFE-INNOVNET* är ett nätverksprojekt som startade 1 februari 2014 och pågår i två år. Nätverksprojektet syftar till att mobilisera ett EU-omfattande samfund av lokala och regionala myndigheter samt andra intressenter för att främja spridning av innovativa lösningar för åldersvänliga miljöer, såväl på allmänna platser som i hemmet. Målet är att stödja ett aktivt och hälsosamt åldrande i Europa, bland annat genom upprättandet av ett borgmästaravtal. Borgmästaravtalet syftar till att förse nätverket och andra berörda aktörer med ett formellt och långsiktigt politiskt och tekniskt ramverk i syftet att skapa ett åldersvänligt EU och har en stark samordning med The World Health Organization (WHO) *Global Network on Age-Friendly Cities and Communities* och WHO *European Healthy Cities Network*. Borgmästaravtalet för åldersvänliga miljöer har inspirerats av the *Dublin Declaration on Age-Friendly Cities and Communities in Europe 2013* samt borgmästaravtalet för åtagande om hållbar lokal energi (*Covenant of Mayors Committed to local sustainable energy*).

Borgmästaravtalet för åldersvänliga miljöer lanseras den 7 december 2015. Lanseringen äger rum på Regionkommittén i Bryssel och efterföljs av workshops 8-9 december (se bilaga 2 och 3 till promemorian, preliminärt program). Eventuellt kommer en formell ceremoni med signering att ske i slutet av januari 2016.

Genom att ansluta till borgmästaravtalet åtar sig staden att kartlägga behoven och utforma tvärssektoriella handlingsplaner för sina respektive verksamheter, sätta mål samt planera hur arbetet på sikt ska kunna följas upp och utvärderas. Arbetssättet som WHO förespråkar – och som även gäller för detta borgmästaravtal – är att involvera äldre i hela arbetsprocessen med att skapa åldersvänliga miljöer genom så kallad samproduktion. Takten och innehållet i detta är dock upp till respektive avtalspart att själv bestämma.

För att möta morgondagens behov av äldreomsorg behöver verksamheten hela tiden utvecklas. I EU-positionspapperet skriver äldrenämnden att den ska agera aktivt för att delta i lämpliga projekt.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret i samråd med äldreförvaltningen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 november 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Om staden blir medlem i samband med lanseringen den 7 december blir staden listad som en av grundarna av detta borgmästaravtal. Genom att ansluta till borgmästaravtalet tar staden en tydlig ställning i frågan om att åldersvänliga miljöer är viktiga för samhället. Genom borgmästaravtalet får staden tillgång till nätverk, kunskap och konkreta verktyg till att utforma handlingsplaner anpassade till den egna organisationen. Arbetet med att skapa åldersvänliga miljöer leder till en ökad medvetenhet kring åldersperspektiv inom respektive nämnd eller bolag. Vidare är detta en möjlighet för staden att sprida egna goda exempel samt få direkt information om finansieringsmöjligheter eftersom det sker inom en europeisk

kontext.

För borgmästaravtalet har stadgar upprättats (se bilaga 3). Det bedöms inte finnas något i förslaget till avtalsstadgar som kan förhindra staden från att delta.

Våren 2015 ansökte koordinatören AGE Plattform Europe AISBL (AGE) om finansiering till borgmästaravtalets tänkta aktiviteter från Horisont 2020. Ansökan fick dock avslag då forskningsdelen inte ansågs vara tillräckligt betydande. Med anledning av detta har Europaparlamentet i en rapport till Europeiska kommissionen inkluderat en vädjan till kommissionen om att finansiera borgmästaravtalets kärnaktiviteter. Därutöver har Europaparlamentet skrivit en avsiktsförklaring om samma sak. Resultatet av dessa skrifter inväntas i skrivande stund. Enligt de upprättade stadgarna för borgmästaravtalet kommer det dock att finnas en möjlighet för generalförsamlingen att fatta beslut om att ta ut en medlemsavgift för de som är med i borgmästaravtalet. Det finns ingen avgift fastställd men den skulle sannolikt bli marginell då AGE har uppskattat att det kan röra sig om en årlig summa motsvarande cirka 500 000 kronor för att finansiera borgmästaravtalets kärnaktiviteter. Med 200 medlemmar skulle det innebära en årlig avgift motsvarande cirka 2 500 kronor. I dag är över 300 organisationer med i nätverket för AFE-INNOVNET. Oaktat antalet medlemmar bedöms ett framtida medlemskap inte att innebära några betydande kostnader för staden.

Stadsledningskontoret föreslår att eventuella kostnader för medlemskapet finansieras av central medelsreserv: *2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*. Skulle staden i framtiden bedöma att nyttan inte överstiger arbetsinsatsen eller att medlemsavgiften stiger kraftigt kan staden välja att frånga borgmästaravtalet. Stadsledningskontoret föreslår vidare att kommunstyrelsen får ansvar för att se till att staden uppfyller de åtaganden som avtalet innebär samt ansvar för uppföljning och utvärdering av avtalet.